

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **P. M., DiS.**, , zastoupeného advokátkou Mgr. Lenkou Konvalinovou, LL.M., Jáchymova 26/2, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2023, čj. 1720/2019-160-SPR/11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2025, čj. 4 A 5/2024-49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce byl rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy (*magistrát*) shledán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. d) a § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (*zákon o silničním provozu*). Uvedených přestupků se dopustil tím, že a) při řízení motorového vozidla nerespektoval nejvyšší povolenou rychlost a b) po zastavení vozu byl policistou vyzván, aby se podrobil orientačnímu vyšetření za účelem zjištění, zda nebyl během jízdy pod vlivem alkoholu, přičemž se tomuto vyšetření odmítl podrobit. Proto byl následně vyzván k podrobení se lékařskému vyšetření, což rovněž odmítl. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[2] Následnou žalobu zamítl Městský soud v Praze. Tento jeho rozsudek, jakož i rozhodnutí žalovaného, však NSS rozsudkem ze dne 31. 8. 2023, čj. 9 As 226/2022-41, zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Shledal totiž, že rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné, a dospěl rovněž k závěru, že žalovaný pochybil při posouzení zákonnosti výroku o žalobcově vině za spáchání daných přestupků (v průběhu řízení se ukázalo, že nepřekročil nejvyšší povolenou rychlost).

[3] Žalovaný proto o odvolání žalobce rozhodoval opětovně; v části týkající se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu rozhodnutí

magistrátu zrušil a řízení zastavil. Ve zbývajících částech, týkajících se přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) téhož zákona, odvolání zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil. Žalobce následně proti tomuto rozhodnutí podal žalobu, kterou městský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl.

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (*stěžovatel*) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s.

[5] Napadený rozsudek je prý nepřezkoumatelný. Z jeho odůvodnění totiž není zřejmé, proč soud nepovažoval právní argumentaci stěžovatele za důvodnou. Některé námitky ani nevypořádal – opomenul se vyjádřit k postupu správních orgánů v rozporu se základními zásadami správního řádu, zákazu libovůle a svévolnému vyplnění potvrzení o zadržení řidičského průkazu policisty.

[6] Nesprávné posouzení právní otázky spatřuje stěžovatel ve vyhodnocení toho, zda bylo předpokladem výzvy policistů k podrobení se dechové zkoušce nebo lékařskému vyšetření důvodné podezření z ovlivnění alkoholem, zda může chybět poučení o následcích odmítnutí se podrobit vyšetření na alkohol v těle a konečně, zda se stěžovatel dopustil přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu.

[7] Ze zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (*zákon o ochraně zdraví*), vyplývá, že policie musí mít při provádění dechové zkoušky a lékařského vyšetření důvodné podezření, že je osoba pod vlivem alkoholu či návykových látek. V případě stěžovatele však taková okolnost nenastala. Zákon o silničním provozu nedefinuje podmínky, za kterých může policie provádět vyšetření při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. Z komentáře (P. BUŠTA a J. KNĚŽÍNEK: *Zákon o silničním provozu. Komentář*, Wolters Kluwer (ČR), Praha 2016) k § 5 odst. 1 písm. f) cit. zákona plyne, že namátková výzva podrobení se orientační dechové zkoušce by mohla být nezákonná.

[8] Městský soud v odůvodnění odkázal na rozsudek NSS ze dne 10. 5. 2016, čj. 2 As 146/2015-45. Z něj však stěžovatelka cituje: „Odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu, resp. jiné návykové látky, je povinná podrobit se na výzvu dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, osoba, u níž se lze **důvodně** domnívat, že řídila motorové vozidlo pod jejich vlivem, jestliže odmítla orientační vyšetření (§ 16 odst. 2 a 3 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami). Lékařskému vyšetření je povinná podrobit se také osoba, u níž se lze **důvodně** domnívat, že řídila motorové vozidlo pod vlivem těchto látek, a která se orientačnímu vyšetření sice podrobila nebo podrobit nemohla, je-li u ní zapotřebí zjistit obsah alkoholu, resp. jiné návykové látky nebo odstranit pochybnosti o správnosti hodnot zjištěných orientačním vyšetřením, ať už v důsledku úmyslného či neúmyslného zmaření měření, nesprávné funkčnosti testovacího přístroje, či jiné nemožnosti jeho použití.“ Dle citovaného textu je proto zřejmé, že k provedení lékařského vyšetření je požadována důvodná domněnka ohledně řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky.

[9] Nadto prý z žádného z důkazů nevyplynulo, že by se stěžovatel výslovně odmítl podrobit orientačnímu vyšetření na přítomnost alkoholu či jiné návykové látky. Naopak sám aktivně vyšetření od počátku vyžadoval. Vyšetření se nakonec podrobil, avšak přímým pochybením policistů tak učinil až o 2,5 hodiny později.

pokračování

[10] Podle § 16 odst. 5 věty třetí zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, odmítne-li povinná osoba vyšetření na obsah alkoholu v těle (tedy jak vyšetření dechovou zkouškou, tak lékařské vyšetření), hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu. Zákon tedy stanoví vlastní fikci ovlivnění alkoholem v případě odmítnutí vyšetření. Zákon o silničním provozu však takovou fikci nezná. Zákaz řízení po dobu nejméně 1 roku je zásadním zásahem do práv stěžovatele. Vzhledem k povaze daného přestupku a výše sankce je strážník dle § 6 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, povinen poučit řidiče o následcích odmítnutí dechové zkoušky a lékařského vyšetření, tedy že se dopustí přestupku se sankcí zákazu řízení. Specifikace přestupku a vymezení sazby trestu zákazu řízení v poučení je žádoucí.

[11] Stěžovatel trvá na absenci poučení ze strany policistů (kteří tuto skutečnost nepopírali), které bylo v dané věci stěžejní. Dle městského soudu neměli policisté povinnost stěžovatele poučit o následku odmítnutí lékařského vyšetření – tedy že se tímto jednáním stěžovatel mohl dopustit daného přestupku. Žalovaný navíc uvedl, že taková povinnost policistům v daném případě nevznikla z důvodu přítomnosti advokátky, která měla znalosti v dané oblasti přestupkového práva. Takový závěr je však absurdní. Stěžovatel se v oblasti úpravy zákona o silničním provozu dostatečně neorientuje. Nebyly mu tak zřejmé následky odmítnutí dechové zkoušky. Z žádných důkazů nelze dovodit, že by potřebné znalosti měla jeho zástupkyně.

[12] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem žalovaného a městského soudu, že se dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Odkazuje na § 5 odst. 1 písm. f) a g) tohoto zákona a uvádí, že nebyl policistou vyzván k podrobení se vyšetření, a současně se tomuto vyšetření neodmítl podrobit. V daném skutku navíc chybí znak protiprávnosti. V této souvislosti stěžovatel poukazuje též na právní názor vyjádřený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2021, čj. 1 A 102/2017-128.

[13] Vadu řízení spatřuje stěžovatel v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci a nesprávném posouzení důkazů ze strany žalovaného, což ve svém důsledku vedlo k nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí. Stěžovatel již v žalobě namítal, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav: ve skutečnosti totiž nemohlo být prokázáno, že se dopustil přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu a že se odmítl podrobit lékařskému vyšetření na zjištění přítomnosti alkoholu v krvi.

[14] Žalovaný údajně nerespektoval právní názor NSS vyslovený ve zrušujícím rozsudku (čj. 9 As 226/2022-41). Opětovně opomenul hlavní námitky stěžovatele stran nedostatečného zjištění skutkového stavu. Rozhodnutí žalovaného je totožné jako původní zrušené rozhodnutí. Žalovaný ani magistrát se opakovaně nezabývali rozhodnými skutečnostmi, tzn. vyjádřeními stěžovatele a jeho zástupkyně, že se stěžovatel neodmítl podrobit dechové zkoušce ani lékařskému vyšetření; obsahem neúplného videozáznamu policie a souhlasem stěžovatele i jeho zástupkyně s provedením lékařského vyšetření v 9:40; výpovědí stěžovatele stran souhlasu s provedením lékařského vyšetření; přepisem videozáznamu; výpisem telefonních hovorů zástupkyně stěžovatele, která volala kontrolu na postup policie; námitkou chybějícího poučení; námitkou chybějícího důvodného podezření pro provedení dechové kontroly. Rozhodnutí správních orgánů jsou vydána v rozporu se základními zásadami správního řádu, a to zásadami zákonnosti, zákazu zneužití správního uvážení, ochrany dobré víry, ochrany veřejného zájmu, individuálního posouzení každé věci a legitimního očekávání.

[15] Proto stěžovatel navrhl, aby NSS rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[16] *Žalovaný* se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[17] Ve věcech, v nichž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, NSS posoudí její důvodnost. O přijatelnou kasační stížnost se přitom může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně judikaturou NSS řešeny; 2) jedná se o právní otázky řešené judikaturou rozdílně; 3) existuje důvodná potřeba učinit judikaturní odklon; anebo 4) v rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[18] Z právě uvedeného se také podává, že je v zájmu stěžovatele vymezit, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů. Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v zásadním pochybení městského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Toto zásadní však blíže pochybení nespecifikuje. Přestože je kasační stížnost obsáhlá, stěžovatel v ní především jen podrobně opakuje tvrzení správních orgánů a městského soudu. Jakkoliv kasační stížnost formálně směřuje proti rozsudku městského soudu, stížnostní námitky s ním věcně nepolemizují a nereagují na závěry podložené judikaturou NSS. Z porovnání žaloby a kasační stížnosti je totiž zřejmé, že stěžovatel pouze opakuje již vypořádané námitky.

[19] Nejprve se NSS zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pokud by tato námitka byla důvodná, mohlo by jít o důvod přijatelnosti kasační stížnosti, neboť by se jednalo o zásadní pochybení městského soudu, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele.

[20] Po podrobném seznámení s odůvodněním rozsudku i s obsahem spisu však NSS dospěl k závěru, že napadený rozsudek je přezkoumatelný. Městský soud se vypořádal se všemi námitkami stěžovatele a je z něj patrné, proč je považoval za liché či mylné. Ze samotného rozsudku je zřejmé, jaké skutečnosti městský soud převzal za své a na základě jakých úvah dospěl ke svým závěrům. Tyto závěry řádně odůvodnil, přičemž vycházel ze správního spisu a relevantní judikatury NSS. Zároveň řádně vysvětlil, proč nebylo nutné přihlížet ke všem listinám předloženým stěžovatelem.

[21] Zdejší soud dále konstatuje, že v nyní posuzované věci nevznikla žádná otázka, která by nebyla vůbec nebo plně řešena judikaturou NSS; která by byla posuzována rozdílně a stěžovatel ani netvrdí nutnost učinit judikaturní odklon. NSS se rovněž nedomnívá, že by v dané věci došlo k zásadnímu pochybení městského soudu, které by mělo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Takové pochybení může totiž spočívat buď v tom, že městský soud nerespektoval soudní judikaturu, nebo v tom, že městský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Právě touto otázkou (resp. tímto důvodem přijatelnosti), se bude NSS zabývat dále.

[22] V nyní posuzované věci je podstatné, že po zásahu NSS, který původní rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost a v bodu 30 rozsudku (čj. 9 As 226/2022-41)

pokračování

vymezil, jaké argumenty žalovaný nevypořádal, žalovaný věc opětovně posoudil. Změnil část výroku o vině a vázán závěry rozsudku NSS se vyjádřil ke skutečnostem, které mohly mít vliv na posouzení toho, zda stěžovatel skutečně spáchal daný přestupek – zejména k námitce, že stěžovatelova zástupkyně údajně vyjádřila v 9:43 hod. souhlas s podrobením se odbornému lékařskému vyšetření. Žalovaný se vyslovil též k námitce, že stěžovatel nebyl poučen o následcích odmítnutí výzvy k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření, a vysvětlil, jak ke svému závěru dospěl. Žalovaný konečně vypořádal rovněž námitku, zda zasahující policisté měli (anebo potřebovali mít) důvodné podezření na požití alkoholu. Veškeré stěžejní námitky, které mohly mít vliv na posouzení věci, tedy žalovaný řádně vypořádal. NSS také ověřil, že žalovaný vycházel ze správního spisu a posoudil veškeré podstatné okolnosti daného případu.

[23] Žalovaný i městský soud na základě předložených důkazů dospěli k závěru, že se stěžovatel dopustil přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu [*Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) nebo g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.*], neboť byly splněny všechny znaky uvedeného přestupku. Stěžovatel při výslechu uvedl, že byl vyzván k podrobení se orientační dechové zkoušce na přítomnost alkoholu (č. l. 165 správního spisu), přičemž z videozáznamu je patrné, že byl následně vyzván rovněž k podrobení se lékařskému vyšetření, což ale odmítl. Na věci nic nemohl změnit ani souhlas zástupkyně stěžovatele, která sice nejprve souhlasila, následně však zkoušku odmítla. Odmítnutí bylo patrné rovněž z chování stěžovatele. Za odmítnutí přitom nelze považovat pouze výslovný projev vůle (viz rozsudky NSS ze dne 24. 6. 2008, čj. 8 As 11/2007-56, či ze dne 12. 8. 2010, čj. 1 As 38/2010-350), nýbrž i jiný jednoznačný projev, byť i vyjádřený neverbálně.

[24] Žalovaný i městský soud dále shodně uzavřeli, že policejní orgán nemusí mít k provedení orientační dechové zkoušky důvodné podezření, tento úkon může vyžadovat preventivně od *každého* účastníka silničního provozu [§ 124 odst. 12 písm. f) zákona o silničním provozu]. To ostatně potvrzují rovněž webové stránky policie ([Alkohol - Policie České republiky; https://policie.gov.cz/clanek/caste-dotazy-alkohol.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D](https://policie.gov.cz/clanek/caste-dotazy-alkohol.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D)), na které stěžovatel odkazuje a ze kterých jeho zástupkyně cituje ve videozáznamu z provádění silniční kontroly. Z příslušné informativní webové stránky se přitom podává, že „*ani z jednoho tohoto ustanovení silničního zákona nevyplývá, že by policista mohl dechovou zkoušku provést pouze na základě podezření nebo důvodné domněnky, že je řidič pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky*“. V tomto ohledu je tedy bezpředmětné, zda byl řidič policejní hlídkou zastaven z důvodu překročení nejvyšší povolené rychlosti, případně zda vykazoval vnější známky ovlivnění alkoholem či jinou návykovou látkou, anebo se jednalo pouze o tzv. namátkovou kontrolu.

[25] NSS souhlasí se stěžovatelem v tom ohledu, že k provedení *lékařského vyšetření* je důvodné podezření na ovlivnění alkoholem či jinou návykovou látkou vyžadováno. Toto důvodné podezření však vzniká rovněž při odmítnutí orientační dechové zkoušky (tyto závěry plynou z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 10. 5. 2016, čj. 2 As 146/2015-45, na který odkazoval jak žalovaný, tak městský soud), k čemuž došlo v právě posuzovaném případě.

[26] NSS se v minulosti vyjádřil taktéž k otázce poučení o důsledcích odmítnutí lékařského vyšetření. V rozsudku ze dne 13. 7. 2016, čj. 2 As 146/2015-54 konstatoval, že

projednávaný přestupek lze spáchat i formou nedbalostního zavinění. Tedy i tehdy, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ačkoli to s ohledem na okolnosti případu a své osobní poměry vědět měl a mohl. V nyní posuzované věci je také podstatné, že v průběhu komunikace s policisty, kteří stěžovatele marně vyzývali k provedení dechové a lékařské zkoušky, byla přítomna a velmi aktivně vystupovala jeho advokátka, tedy právní profesionálka. Tvrzení stěžovatele o tom, že mu nebyly zřejmé následky odmítnutí dechové zkoušky, se v tomto světle jeví jako velmi nepřesvědčivé. Nemluvě o tom, že znalost zákona o silničním provozu (přínejmenším základních povinností účastníka silničního provozu) je nutná pro každého řidiče.

[27] Stěžovatel si musí být výše uvedené judikatury vědom, neboť na ni poukazoval již žalovaný a následně městský soud. Jak NSS uvedl výše, stěžovatel závěry plynoucí z judikatury účinně nezpochybňuje. Vzhledem k tomu, že orgány při rozhodování ve věci respektovaly ustálenou judikaturu; stěžovatel nepředložil argumenty, které by mohly svědčit pro odklon od stávající judikatury, a NSS neshledal pochybení městského soudu při výkladu hmotného ani procesního práva, nejedná se o přijatelnou kasační stížnost. NSS ji proto podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[28] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v posuzované věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu